

Svar på fullmäktigemotion / Möjligheten att integreras på svenska i Karleby

Stadsfullmäktige 22.09.2025 § 94

Ledamot Elfving lade fram följande fullmäktigemotion:

”Möjligheten att integreras på svenska i Karleby

I enlighet med regeringsprogrammet ska invandrare ha möjlighet att välja ifall de vill integreras på finska eller svenska. Den möjligheten ska erbjudas redan från start och är särskilt viktig i tvåspråkiga kommuner. Regeringens målsättning är att 5-10% av invandrarna ska integreras på svenska. Eftersom Karleby är en tvåspråkig stad så är den möjligheten särskilt relevant just för vår kommun. Möjligheten att integreras på svenska bör synas också inom sysselsättningstjänsterna och det är viktigt att det finns språkkurser även för dem som vill lära sig svenska.

När det handlar om familjers integrering så spelar skolorna en stor och viktig roll. Vi ser redan nu att antalet barn med annat modersmål än finska eller svenska hela tiden ökar i vår stad och trenden ser likadan ut i hela Finland. Det medför vissa utmaningar, men också stora möjligheter. Genom barnen når vi familjen och när vi kan försäkra oss om att barnen mår bra, så mår hela familjen bättre.

Utgående från den lägesbild vi har så placeras de flesta barn med invandrarbakgrund nu i finska skolor. Här ser vi att svenska skolor kunde ta ett större ansvar och delta aktivare i integreringen av nyfinländare. Ifall vi fortsätter att placera alla med annat modersmål i finska skolor, så kommer de svenska skolorna på sikt att se helt annorlunda ut än samhället i övrigt. Det finns goda möjligheter för svenska skolor att ta ett större ansvar och mera aktivt delta i integreringsarbetet, men det förutsätter att staden aktivt erbjuder svenskan som ett alternativ för personer som anländer till Karleby.

Vi undertecknade önskar därför att staden ska redogöra för:

- hur stor del av invandrarna som integreras på svenska i vår kommun
- hur staden aktivt jobbar för att erbjuda integrationsmöjligheter också på svenska

- hur Mellersta-Österbotten sysselsättningsnämnd och Arbetskraftsmyndigheten beaktar och ordnar integration på svenska
- vad som ytterligare kunde göras för att höja andelen som integreras på svenska och då med särskild fokus på svenska skolans möjlighet att ta emot barn med invandrarbakgrund.”

Bilaga A Undertecknad fullmäktigemotion

Beslut Stadsfullmäktige beslutade anteckna motionen i sitt protokoll och ge den till stadsstyrelsen för behandling.

Nämnden för undervisning och fostran 18.11.2025 § 96

Beredning Direktör för undervisning och fostran Ronnie Djupsund, direktör för svenskspråkiga undervisningstjänster Tony Widjeskog, sysselsättningsdirektör Perttu Kellomäki och integrationschef Pia Salonen

Ledamot Elfving lämnade in en motion på stadsfullmäktiges sammanträde 22.9.2025 (§ 94) om möjligheten att integreras på svenska och att de svenskspråkiga skolorna kunde ta ett större ansvar och delta mer aktivt i integrationen av nya finländare. Motionen finns som tilläggsmaterial.

Enligt lagen om främjande av integration (681/2023) får den som integreras själv välja vilket språk hen vill integrera sig på. Den som integreras meddelar ofta genast vid utarbetandet av integrationsplanen om hen vill integrera sig på finska eller svenska. Båda inhemska språken presenteras, men den som integreras har ofta redan bestämt sig för om hen vill integreras på finska eller svenska.

Om den som integreras vill ha integration på svenska, kan hen i första hand erbjudas integrationskurser på svenska vid Kronoby kommuns medborgarinstitut Kvarnen. Kvarnen ordnar också integrationsutbildning på finska och cirka 100 integrationskunder som bor i Karleby söker sig till Kvarnens utbildningar varje år.

Antalet personer i arbetsförålder som vill integrera sig på svenska har varit så litet varje år att det inte har varit möjligt att ordna gruppbaserad integrationsutbildning på svenska i Karleby. Om antalet personer som integreras på svenska ökar väsentligt och anordnandet av gruppbaserad integrationsutbildning skulle bli ekonomiskt lönsamt skulle det finnas möjligheter att ordna utbildningarna i samarbete med t.ex. Karlebynejdens institut.

Enligt sysselsättningstjänsters integrationsexperters erfarenheter väljs svenska som integrationsspråk endast om t.ex. makan/maken eller hens familj talar svenska. Också i dessa fall är det vanligt att barnet sätts i ett finskspråkigt daghem eller en finskspråkig skola eftersom man vill att barnet ska lära sig finska. De som har integrerats på svenska har senare insett att de, utöver svenskan, också behöver goda kunskaper i finska, åtminstone för att sysselsätta sig inom Mellersta Österbotten.

Språket är också viktigt med tanke på fortsatt utbildning om integrationskunden vill stanna i Karlebyregionen, eftersom yrkesinriktad utbildning inte erbjuds på svenska i Karleby. Utbudet av utbildningar på svenska är begränsat i hela landet. Invandrarnas sysselsättning försvåras också av att examina som förvärvats utomlands inte ofta värdesätts eller är till stora nytta när de söker jobb. Arbetskraftsmyndigheten för Mellersta Österbottens sysselsättningsnämnd beaktar alltså båda inhemska språken med lika villkor i fråga om sysselsättnings- och integrationstjänster.

Karleby stads undervisningstjänster ordnar förberedande utbildning för barn endera i grupp eller så att barnet integreras i en grupp inom den allmänna undervisningen. På svenska sidan har det inte funnits behov av att ordna förberedande undervisning i grupp, eftersom det bara funnits enstaka elever i de svenskspråkiga skolorna.

Enligt de praktiska erfarenheterna som sysselsättningstjänster och integrationstjänster har ligger antalet integrationskunder som vill integrera sig på svenska mellan 1 och 5 personer varje år. Man har också lagt märke till att de som integrerats på svenska har flyttat till Österbottens landskap. Valet av integrationsspråk är ett val som utgår från integrationskundens omdöme. Just nu väljer största delen av integrationskunderna finska som sitt integrationsspråk.

Förberedande undervisning i grupp kan ordnas i de svenskspråkiga skolorna om elevantalet ökar och blir tillräckligt stort så att det är motiverat av både pedagogiska och ekonomiska skäl. Hittills har elevantalen varit så små att det inte har funnits behov av förberedande undervisning i grupp på svenska. Elevantalet i den svenskspråkiga förberedande undervisningen har växlat i regel mellan 0 och 3 elever och eleverna har därtill kunnat gå i olika skolor. I praktiken har det låga antalet elever utgjort hinder för att bilda grupper.

Att de svenskspråkiga skolorna har mycket lite elever med invandrarbakgrund kan leda till att elevunderlaget inte motsvarar befolkningsstrukturen i vårt alltmer internationella samhälle. Ur elevernas perspektiv skulle det vara önskvärt att

internationaliseringen också skulle synas i de svenskspråkiga skolorna. Ur samhällets perspektiv är det däremot viktigt att också de svenskspråkiga skolorna deltar i integrationen av invandrare och deras integration i samhället.

Det är förståeligt att invandrare väljer att integrera sig på finska. Svenskspråkiga undervisningstjänster har dock beredskap att ordna undervisning som förbereder för grundläggande utbildning vid behov endera i grupp eller så att eleven integreras i en grupp inom den allmänna undervisningen.

Både Karleby stads undervisningstjänster och Mellersta Österbottens sysselsättningsområde har förutsättningar att stärka tjänsterna som stödjer integration på svenska om deras efterfrågan ökar i väsentlig grad. Tjänster som motsvarar nuvarande efterfrågan finns på plats och ordnas med beaktande av ekonomiska realiteterna.

Direktören för undervisning och fostran

Nämnden beslutar

- 1 för egen del godkänna svaret på fullmäktigemotionen
- 2 föreslå för stadsstyrelsen och vidare för fullmäktige att de godkänner svaret på fullmäktigemotionen och anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut Nämnden godkände beslutsförslaget.

Mellersta Österbottens sysselsättningsnämnd 25.11.2025 § 87

Beredning Sysselsättningsdirektör Perttu Kellomäki

Sysselsättningstjänster, integrationstjänster samt tjänster för undervisning och småbarnspedagogik har tillsammans berett ett svar på fullmäktigemotionen och nämnden för undervisning och fostran har för egen del godkänt svaret på sitt sammanträde 18.11.2025 (§ 96).

Sysselsättningsdirektören

Mellersta Österbottens sysselsättningsnämnd beslutar

- 1 för egen del godkänna svaret på fullmäktigemotionen
- 2 föreslå för stadsstyrelsen och vidare för fullmäktige att de godkänner svaret på fullmäktigemotionen och anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut Mellersta Österbottens sysselsättningsnämnd godkände
beslutsförslaget.

Stadsstyrelsen 1.12.2025 § 517

Stadsdirektören Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att den

1 antecknar åtgärderna med anledning av motionen för
kännedom

2 anser att motionen är slutbehandlad.

Beslut Stadsstyrelsen godkände beslutsförslaget.

Stadsfullmäktige 2.2.2026
53/00.01.06/2025

Stadsstyrelsen Stadsfullmäktige beslutar

1 anteckna åtgärderna med anledning av motionen för
kännedom

2 anse att motionen är slutbehandlad.

Beslut